

Vuk'uzenzele

'n Produk van die Regering se Kommunikasiediens (GCIS)

English/Afrikaans

November 2022 Uitgawe 1

Program vir bemagtiging van slagoffers herstel hoop

Owen Mngadi

Die Thohoyandou slagofferbemagtigingsprogram (TVEP) poog om hoop en vertroue in die regstelsel te herstel met intensiewe inisiatiewe wat daarop gemik is om slagoffers van geslagsgebaseerde geweld (GGG) en

verkragting by te staan deur hulle van die nodige psigososiale dienste te voorsien.

Die TVEP, wat 20 jaar gelede in Limpopo gestig is, is werksaam in die Tshilidzini-hospitaal en Donald Fraser-hospitaal in die plaaslike Thulamela-munisipaliteit.

Die waarnemende direkteur,

Fhatuwani Manthada, sê die program is daarop gemik om 'n gesindheid van geen verdraagsaamheid teenoor seksuele aanranding, GGG en kindermishandeling te vestig onder die inwoners van Thohoyandou, aangesien sulke voorvalle veral in hierdie area voorkom.

Hy sê dat misdaadstatistiek

in die verlede veral aangedui het dat daar baie verkrachtings in Thohoyandou voorkom; daarenteen het die TVEP 'n groot vordering gemaak in bewusmaking en die voorsiening van traumaberadingsdienste om die skade te beperk.

Manthada sê die program is tevrede met die vordering wat

gemaak is om inwoners te help om hul regte te verstaan en misdaad aan te meld, met die wêreld wat die veldtog van 16 Dae van Aktiwisme van Geen Geweld teen Vroue en Kinders van 25 November tot 10 Desember gedenk.

“Die TVEP ontvang tussen 80 en 100 slagoffers van huishoudelike geweld elke maand, terwyl 45 tot 50 verkrachtingsgevalle maandeliks aangemeld word,” sê Manthada.

Die program se eenstop-sentrums bied 'n wye verskeidenheid dienste aan slagoffers, insluitend toegang tot regshulp, beskerming van slagoffers teen hul aanvallers, monitering van hofsake, asook berading en bemagtiging deur vaardigheidsontwikkeling om sodoende die slagoffers te help om 'n nuwe begin te maak.

Manthada sê dat die TVEP in 'n nuwe samewerking met die Suid-Afrikaanse Polisie, Departement van Gesondheid en

Vervolg op bl. 2

SASSA encourages non-smart phone owners not to choose EFT payment method

Page 5

BLY VEILIG

WORD INGEENT OM SUID-AFRIKA TE RED

SAAM KAN ONS DIE KORONAVIRUS OORWIN

Toilet paper business leaves man blushing with pride

Om Vuk'uzenzele te lees, laai die GOVAPP af by:

Soek na SA Government op Google Playstore of appstore

KONTAK ONS

Webwerfs: www.gcis.gov.za E-pos: vukuzenzele@gcis.gov.za

www.vukuzenzele.gov.za Tel: (+27) 12 473 0303

Tshedimose House:

1035 cnr Frances Baard and Festival streets, Hatfield, Pretoria, 0083

Vuk'uzenzele

@VukuzenzeleNews

GRATIS NIE TE KOOP NIE

Vanaf bl. 1

Departement van Maatskaplike Ontwikkeling betrokke is om te voorkom dat die slagoffers sekondêre trauma opdoen tydens die proses om 'n saak aan te meld.

“In verkrachtingsake kom gesondheidsorgwerkers en die polisie na die TVEP-sentrums om slagoffers by te staan om kriminele sake teen die oortreders aanhangig te maak en ook om beradingsdienste te verskaf,” sê hy.

Die TVEP kan slagoffers tot 14 dae akkommodeer, alhoewel die reëling verleng kan word in gevalle waar die hele familie of kinders betrek word.

“Ons het bemagtigingseenhede wat openbare dialoog voor-

en mense oor hul regte opvoed. Ons bedien meer as een miljoen inwoners van Thohoyandou en omliggende gebiede. Ons het dit reggekry om hoop te herstel en mense het nou weer vertroue in die regstelsel weens ons verhouding met die polisie,” sê hy.

Die TVEP het ook werk geskep vir 44 mense wat in verskeie departemente werk, waaronder finansies, menslike hulpbronne en evaluasie.

Ten spyte van die feit dat die TVEP deurlopende finansiering van R90 000 kwartaalliks van die provinsiale departement van gesondheid van Limpopo ontvang, is dit wel deur KOVID-19 geraak aangesien baie skenkers kop uitgetrek het en dit dus die organisasie se

operasionele prosesse negatief beïnvloed het.

Die Reaksiefonds vir Slagoffers van Geslagsgebaseerde Geweld en Vrouemoord, wat deur president Cyril Ramaphosa op die been gebring is tesame met die Internasionale Vroueforum van Suid-Afrika en maatskaplike vennote, het egter in Februarie vanjaar die program ondersteun.

Die TVEP was van die eerste groep organisasies wat hulle teen GGG beywer wat finansiering ontvang het.

Met die somtotaal van R128 miljoen wat ingesamel is danksy bydraes uit die privaatsektor se multisektorale fonds sal die GBVF-fonds help met die implementering en bystand van die Nasionale Strategiese

Plan vir GGGV en dit ondersteun.

Daar is R250 000 aan die TVEP toegeken vir die huidige finansiële jaar en dit sal verdere finansiering vir 2023 ontvang.

Manthada sê die fondse het die TVEP in staat gestel om na meer slagoffers uit te reik en ook om die organisasie se lopende koste te dek.

Murendeni Vhengani (26) is 'n oorlewende wat deur die TVEP van haar eks-kêrel, wat haar misbruik het, gered is. Sy, tesame met haar vierjarige dogtertjie, het 46 maande by die sentrum deurgebring nadat sy van haar kêrel ontsnap het.

Die sentrum het haar gehelp om 'n klag teen haar eks-kêrel te lê en 'n beskermingsbevel te verkry. Die kêrel se verhoor is

nog aan die gang.

“Hulle het my met oop arms verwelkom na baie jare van swaarkry. Ek het veilig gevoel. Ek het weer my selfvertroue herwin,” het sy gesê.

Die voorsitter van die GBVF-fonds, dr. Judy Dlamini, sê finansiering vir 108 organisasies wat se aansoeke suksesvol was, word tans verwerk.

Inligting oor die volgende rondte aansoeke sal spoedig op die GBVF-fonds se webblad beskikbaar wees: <https://gbvf.org.za/>.

Om die TVEP te kontak, skakel Fhatuwani Manthada by **064 771 5264** of e-pos: atj@tvep.org.za.

Aansoeke vir NSFAS 2023 open

Die nasionale finansiële hulpskema vir studente (NSFAS) se aansoeksiklus vir 2023 het oopgemaak.

Die minister van hoër onderwys, wetenskap en innovasie, dr. Blade Nzimande, het die aankondiging onlangs tydens 'n media-inligtingsessie gemaak.

Minister Nzimande het besluit om die aansoeksiklus vanjaar vroeër te open, in teenstelling met laasjaar toe die aansoeksiklus eers later geopen is, om voornemende aansoekers genoeg tyd te gee om hul aansoeke en ondersteunende dokumentasie in te dien.

In sy verslag oor die NSFAS-finansiering vir die akademiese jaar van 2022 sê minister Nzimande dat 'n begroting van R43 miljard aan die skema toegeken is vir ontvangers se studiegeld, insluitend kos- en reistoelaes en studiemateriaal.

Hy sê dat 985 672 aansoeke ontvang is, waarvan 140 636 aansoeke suksesvol was.

Van al die aansoeke wat ontvang is, is 739 526 aansoeke

voorwaardelik goedgekeur vir finansiering onderhewing aan registrasie by die onderskeie instellings.

“[Die] meerderheid onsuksesvolle aansoekers het nagelaat om voldoende bewyse vir hul aansoek om finansiering te verskaf, die finansiële kiesbaarheidsdrempel oorskry, reeds die hoogste vlak van kwalifikasie wat deur NSFAS gefinansier word, bereik of nie voldoen aan die akademiese roete van die TVET-kollegesektor nie,” verduidelik minister Nzimande.

Volgens die inligting op die NSFAS-webblad, bied NSFAS sedert die 2021-akademiese jaar nie meer finansiering vir nagraadse kursusse nie. Dit sluit in nagraadse sertifikate, nagraadse diplomas, honneursgrade, meesters- en PhD-grade. Dit beteken dat die hoogste kwalifikasie wat deur die skema gefinansier word, 'n Baccalaureus-grad is.

Verbetering van die aansoekstelsel

Minister Nzimande sê in 'n

poging om die aansoekstelsel en -proses vanjaar vir voornemende studente te vereenvoudig, het NSFAS 'n aantal verbeteringe aan die stelsel aangebring om 'n soomlose aansoekervaring te verseker.

Hy sê die NSFAS-aanlynaan-soekportaal is herontwerp om meer gebruikersvriendelik te wees en meer ooreen te stem met ander platforms wat reeds deur aansoekers gebruik word, waaronder WhatsApp, Twitter, Facebook en Instagram.

“Die aansoekproses op sigself is ook vereenvoudig en die vrae wat gevra word, kan makliker verstaan word deur die publiek. Verder kan die aansoekers ook die proses onderbreek (*pause*) en op 'n latere stadium voortgaan sonder om weer van voor af te begin – iets wat nie voorheen moontlik was nie,” sê hy.

“Bo en behalwe hierdie verbeteringe, het NSFAS ook bykomende aansoekkanale ontwikkel om voorsiening te maak vir aansoeke uit diverse agtergronde deur in gedagte te hou dat die meeste voor-

nemende aansoekers jong mense is wat daarvan hou om dinge digitaal te doen,” het die minister bygevoeg.

Die nuwe kanale sluit in 'n selfoontoepassing (app), USSD en WhatsApp, waar 'n mens onder meer aansoek kan doen vir NSFAS-finansiering, die aansoekstatus kan volg en aansoeke kan kanselleer – wat normaalweg via die webportaal gedoen moes word.

Om verder te verseker dat niemand oor die hoof gesien word nie, sê minister Nzimande dat NSFAS 'n veldtog gaan loods om seker te maak dat individue wat nie toegang tot tegnologie het om aanlyn aansoek te doen nie, die nodige hulpbronne en ondersteuning sal ontvang om aansoek te kan doen.

Hoe om te kwalifiseer vir 'n NSFAS-beurs

Jy kwalifiseer vir 'n NSFAS-beurs as jy 'n Suid-Afrikaanse burger is wat van voornemens is om in 2023 te studeer of as jy reeds aan 'n openbare univer-

siteit of TVET-kollege studeer en aan die volgende vereistes voldoen:

- Jy 'n ontvanger van 'n SASSA-toelaag is.
- Julle gesamentlike huishoudelike inkomste nie meer as R350 000 per jaar is nie.
- As jy 'n persoon met 'n gestremdheid is, moet julle gesamentlike huishoudelike inkomste nie meer as R600 000 per jaar wees nie.
- Jy 'n student is student is wat voor 2018 aan 'n universiteit begin studeer het en jou huishoudelike inkomste nie R122 000 per jaar oorskry nie.

Die aansoektydperk sluit op 31 Januarie 2023.

– **SAnews.gov.za**

Besoek die NSFAS-webblad by **www.nsfas.org.za** vir meer inligting oor die verlangde ondersteunende dokumente en die aansoekproses.

government communications

Department: Government Communication and Information System
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tel: 012 473 0353

Email: vukuzenzele@gcis.gov.za

Address: Private Bag X745, Pretoria, 0001

Head of Editorial and Production

Regomoditswe Mavimbela
Regomoditswe@gcis.gov.za

Acting Editor-in-Chief

Zanele Mngadi | Zanelemngadi@gcis.gov.za

Acting Managing Editor

Tendai Goneshe | tendai@gcis.gov.za

News Editor

Noluthando Motswai

Writer: More Matshediso

Graphic Designers

Tendai Goneshe | Benny Kubjana

Production Assistants

Jauharah Khan | Sebastian Palmer

Language Practitioners

Nomgcibelo Motha | Boitumelo Phalatse
Thandolunye Khulu | Mahanyele Ramapala

Vuk'uzenzele
is published by Government Communications (GCIS)

Distributed by:
ON THE DOT

Printed by:
RISE SUN PRINTERS
The Sun Printers

The material in this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior permission of the publisher on condition that this publication shall be credited as the source.

'n Miljoen werks- en lewensbestaans-geleenthede en dit raak net meer

Ons het minder as twee jaar gelede die Presidensiële Werkskeppingstimulus bekendgestel om werksgeleenthede te skep en mense se lewensbestaan te ondersteun as deel van ons ondersteuning van die ekonomiese herlewering na die KOVID-19-pandemie.

Die Presidensiële Werkskeppingstimulus het pas die mylpaal van een miljoen deelnemers bereik sedert dit tot stand gebring is.

Hierdie prestasie is danksy 'n gesamentlike poging regoor die regering en die breër gemeenskap, insluitend die privaatsektor, gemeenskapsgebaseerde organisasies en vele ander.

Die program dra by tot werkskepping terwyl die ekonomie kans kry om te herstel en werk te skep op die skaal waarop ons dit benodig.

Soos ons ekonomiese groei nastreef om behoorlike en volhoubare indiensneming

op 'n veel groter skaal te bied as wat tans die geval is, sal ons voortgaan om te bou op die sukses van die Presidensiële Werkskeppingstimulus en sy reikwydte uitbrei. Dit is nog steeds baie nodig om die herstel van die arbeidsmark aan te vul. Dit ondersteun ook die ekonomie se herstel op belangrike maniere.

In 'n situasie waar 'n gebrek aan werksondervinding 'n groot struikelblok is om werk te kry, verskaf hierdie programme hoëgehalte-werksondervinding.

In die grootste program wat deur die stimulus ondersteun word, byvoorbeeld, is byna 600 000 jongmense as skoolassistent in meer as 22 000 skole in elke hoek van die land geplaas. Die skole se bestuur, onderwysers en ander belanghebbendes stem almal saam dat die bydrae van hierdie skoolassistent die leeromgewing in hierdie skole verbeter het.

Baie mense wat hul eie ondernemings het, se lewens-

bestaan is ontwig deur die pandemie. Die kreatiewe sektor is veral sleg deur die pandemie getref. Ondersteuning is in hierdie sektor aan mense verskaf om vir hulself en vir ander mense werk te skep. Die flieks, musiek en opvoerings wat nou vaardig word, sal voortaan in staat wees om 'n verdere inkomste te verdien uit die verkope van regte, kaartjies en tantième. Dit het alles bygedra tot die groei van die sektor.

Die Presidensiële Werkskeppingstimulus het ook volhoubare lewensbestaan ondersteun. Meer as 140 000 bestaansboere het koopbewyse vir produksie-insette ontvang om hulle te help om voort te gaan met produksie en uit te brei na aanleiding van die ontwigting van KOVID-19.

Een so 'n begunstigde is die 36-jarige Phindile Ngcoya van Richmond in KwaZulu-Natal. Sy is een van tien lede van 'n gesinsboerderykoöperatief en sê die koopbewys wat sy ontvang het, het die nuwe koöperatief gehelp om te oorleef en winsgewend te raak.

Die Presidensiële Werkskeppingstimulus ondersteun ook afgestudeerdes met geleenthede wat vir onder andere verpleegsters, wetenskaplikes en vakmanne geskep word. Ses-en-twintig universiteite help om werklose afgestudeerdes te plaas in 'n werk wat betrekking op hul kwalifikasies het.

Die departement van wetenskap en innovasie het 'n reeks innoverende burgerlike wetenskaps-

programme bekendgestel, waaronder die Duzi uMn-geenibewaringstrust wat plaaslike jeug in diens neem as "Enviro-Champs" om die gemeenskap te bemagtig om plaaslike waterbronne te rehabiliteer. Nog 'n program van die departement help entrepreneurs om sakegeleenthede in die groen ekonomie te ontwikkel.

Openbare-indiensnemingsprogramme het ook 'n direkte positiewe impak op gemeenskappe, aangesien hulle werk skep tot voordeel van die hele gemeenskap. In die geval van die Presidensiële Werkskeppingstimulus sluit dit in die verbetering van leer in skole, die opgradering van informele nedersettings, ondersteuning van slagoffers van geslagsgebaseerde geweld, omgewingsbewaring en innoverende afvalherwinning.

Die Presidensiële Werkskeppingstimulus is op die been gebring weens die toeneemende werkloosheidskrisis tydens die KOVID-19-pandemie. Alhoewel die pandemie afgeneem het, het werkloosheid nie afgeneem nie.

Die inkomste wat verdien is na aanleiding van die Presidensiële Werkskeppingstimulus-programme bied 'n ekonomiese inspuiting aan klein- en informele ondernemings in plaaslike ekonomieë regoor die land. Skoolassistent wat in Umgungundlovu in diens geneem is, bestee hul inkomste in Umgungundlovu. Dieselfde geld vir Putsonderwater.

In plaas van die deursnyeffek, word geld direk

geplaas in die hande van die gemeenskappe wat dit die nodigste het. Daardie geld sirkuleer dan plaaslik en "syfer na bo" in die breër ekonomie.

Dit is hoekom ons dit 'n stimulus noem, want die hele ekonomie baat saam met die samelewing daarby.

Deur middel van die Presidensiële Werkskeppingstimulus het ons energie, toewyding, kreatiwiteit, innovering en geleenthede ontsluit. So bou ons in die proses 'n samelewing wat werk.

Meer as een miljoen mense het direk daarby gebaat. Talle mense in die gesinne en gemeenskappe van hierdie deelnemers het die impak van die stimulus ervaar.

Ons taak is om die impak van hierdie werk uit te brei en te versterk.

Danksy die Presidensiële Werkskeppingstimulus het ons nou honderdduisende mense met waardevolle werksondervinding. Die meeste van hierdie mense kan maklik opgespoor word deur middel van die SAYouth.mobi platform.

Ons doen 'n beroep op besighede om hierdie jongmense met hul nuutgevonde werksondervinding in diens te neem namate hulle die programme voltooi.

As werknemers eers die Presidensiële Werkskeppingstimulus sien as 'n geleentheid en platform waar jong talent opgespoor kan word, sal ons in staat wees om die volle potensiaal van hierdie innoverende en uiters suksesvolle inisiatief te realiseer. **V**